

**แนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4**
**Guidelines for Development of Internal Quality Assurance under Nakhon
Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4**

สมโชค ไชยดี^{1*} และบรรจบ บุญจันทร์²
Somchok Chaidee^{1*} and Banjob Boonchan²

^{1,2}สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา 30000

^{1,2}Department of Educational Administration, Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat
University, Nakhon Ratchasima 30000, Thailand.

^{1*}Corresponding Author, E-mail : somchokchaidee@gmail.com

Received: 6 May 2023, Revised: 22 June 2023, Accepted: 27 June 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา 3) หาแนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร และครู จำนวน 331 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การเปรียบเทียบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสถานศึกษาขนาดกลางมีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่ 3) แนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ควรพิจารณามาตรฐานการศึกษาโดยมีการจัดประชุมกับฝ่ายวิชาการของโรงเรียน ควรใช้เทคนิค SWOT ในการวิเคราะห์เพื่อปรับแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ใช้กระบวนการ PLC ในโรงเรียน ควรสร้างความสามัคคีในการทำงานร่วมกัน ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดกรอบการประเมิน ควรมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวางในรูปแบบ Facebook line website

คำสำคัญ : การประกันคุณภาพภายใน, แนวทางการพัฒนา

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the implementation of quality assurance in educational institutions, 2) to compare of quality assurance operations within schools classified by school size, and 3) to find guidelines for improving the implementation of quality assurance in schools under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4. The sample consisted of 331 administrators and teachers with stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, and One-way ANOVA. The results showed that; 1) Implementation of quality assurance within schools, overall and each aspect, was at the highest level. 2) The comparison of implementation of quality assurance within schools, at least 2 school sizes were significantly different at the .01 level. The medium school had a higher average than small school and large school. 3) Guidelines for the development of quality assurance operations within school, Educational standards should be considered by convening a meeting, Discuss with the school's academic department, SWOT analysis techniques should be used to tailor educational development plans to the context of the community, Use PLC processes in schools should foster cohesion, An assessment framework committee should be appointed, Should be widely published in the form of Facebook, line, and website.

Keywords : Internal quality assurance, Development guideline

1. บทนำ

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคน ที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะและสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพและการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข อันจะนำไปสู่เสถียรภาพและความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับใหม่ คือ กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 โดยมีการปรับแนวคิดให้สอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริงและปรับแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกให้มีความสัมพันธ์กัน ลดความซ้ำซ้อน ลดภาระให้กับสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสามารถสะท้อนความเป็นจริงได้ การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบ ควบคุม ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน พร้อมทั้งสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียน ผู้ปกครองและสังคมว่า ผลผลิตจากการดำเนินการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพเป็นไปตามหลักสูตรและมาตรฐานคุณภาพทางการศึกษาที่กำหนดไว้ ซึ่งการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน จำเป็นต้องมีการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรและผู้เรียน (ณัฐพล รักษ์ไทย,

2557) กำหนดการใช้ทรัพยากร และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้ชัดเจน (วรรณภา นันทะแสง, ประคอง พลสิทธิ์, พชรินทร์ อุทัยฉัตร และประมวล อุ่นเรือน, 2564) นอกจากนี้สถานศึกษาควรกำหนดมาตรฐาน การศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ และจัดทำข้อมูลพื้นฐานการศึกษาไว้เพื่อใช้ในการพัฒนา คุณภาพ (อำรุง จันทวานิช, 2542) โดยคำนึงถึงหลักการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมและการนำไปปฏิบัติ จจริง โดยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (จิตต์วิมล คล้ายสุบรรณ, 2556) ดังนั้นระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาจึงเป็นกลไกที่มีเป้าหมายเพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งและสร้างความเชื่อมั่นต่อ สังคม เป็นระบบที่มีความสัมพันธ์กัน สอดคล้องเป็นหนึ่งเดียวกัน (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 เป็นหน่วยงานทางการศึกษา ที่ให้บริการการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่ประชากรวัยเรียนในพื้นที่อำเภอปากช่อง อำเภอสีคิ้วและอำเภอสูงเนิน มีสถานศึกษาจำนวน 180 แห่ง ซึ่งแต่ละแห่งจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตาม มาตรฐานและตัวชี้วัดที่กำหนดเพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพเป็นไปตามหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษา จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่ผ่านมา พบว่าสถานศึกษาหลายแห่ง มีผลการประเมิน มาตรฐานอยู่ในระดับพอใช้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2565) ซึ่งสะท้อนให้ เห็นว่าการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายังมีปัญหาย่อยจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา เช่น นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์มีวิจารณญาณ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ส่วนใหญ่มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ หรือระดับการปรับปรุง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า สถานศึกษาไม่สามารถพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนเกิด ความสามารถ และทักษะกระบวนการคิด และผลสะท้อนจากการทดสอบในระดับชาติ (National Test) พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีผลการทดสอบต่ำกว่าเกณฑ์ ซึ่งทำให้เห็นว่าความสามารถของนักเรียนยังต่ำกว่ามาตรฐาน ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบ และสมควรพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถ ในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ เพื่อส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน จนทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความสามารถ และ ทักษะตามหลักสูตรอย่างหลากหลาย จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการ พัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาลและหน่วยงานต้นสังกัด ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

2.3 เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

3. สมมติฐาน

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ของสถานศึกษาที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความแตกต่างกัน

4. แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 แนวคิดทฤษฎี

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ระบุว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุม ตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่า สถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล (ราชกิจจานุเบกษา, 2561)

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิตยา ราชรักษ์, อโณทัย ประสาน และสุภาพ เต็มรัตน์ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับพบว่า การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 2) การเปรียบเทียบการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานพบว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามการอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พิรุณศักดิ์ มหานิติพงษ์, เจริญวิทย์ สมพงษ์ธรรม, ชารี มณีศรี และศันสนีย์ บุญเฉลียว (2564) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่ระดับ 2) การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3) แนวทางในการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา ได้เสนอไว้ 7 ด้าน ตามแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินการ 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง 7) การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

วรรณภา นันทะแสง, ประคอง พลสิทธิ์, พชรินทร์ อุทัยฉัตร และประมวล อุ่นเรือน (2564) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีและด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและครู พบว่าโดยรวมแตกต่างกัน

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่างและกลุ่มเป้าหมาย

ระยะที่ 1 การเปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 4 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

5.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 4 จำนวนทั้งสิ้น 2,362 คน โดยจำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 180 คน และครู จำนวน 2,182 คน

5.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 4 จำนวนทั้งสิ้น 331 คน โดยจำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 26 คน และครู จำนวน 305 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (1970) สุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

ระยะที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 4

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 5 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) กำหนดคุณสมบัติดังนี้ มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

5.2.1 แบบสอบถาม การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ได้แก่ ตำแหน่ง เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา และตอนที่ 2 การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (1967) ดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

5.2.2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดของแต่ละด้านมากำหนดเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

5.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์และข้อคำถาม พบว่าแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.80 -1.00 จำนวน 35 ข้อ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และได้นำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม ทั้งฉบับเท่ากับ 0.965

5.4 การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

5.4.1 แบบสอบถาม

5.4.1.1 ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

5.4.1.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมด้วยแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารและครู โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามเอง และส่งทางไปรษณีย์โดยผู้วิจัยจะแนบซองเปล่าพร้อมติดแสตมป์กำหนดหน้าซองถึงผู้วิจัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ส่งแบบสอบถามกลับคืน

5.4.1.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บคืนด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ ในกรณีที่ได้รับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไม่ครบ ผู้วิจัยจะดำเนินการติดต่อประสานขอรับแบบสอบถามด้วยตนเองอีกครั้ง และเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามได้จำนวน 331 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5.4.2 แบบสัมภาษณ์

5.4.2.1 ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เพื่อขออนุญาต สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยการส่ง หนังสือไปที่สถานศึกษาที่จะเข้าสัมภาษณ์ พร้อมนัดวันเวลาสัมภาษณ์ สถานศึกษาทั้งหมด 5 แห่ง จำนวน 5 คน ที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ

5.4.2.1 ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 5 คน ระหว่างวันที่ 1-30 พฤศจิกายน 2565

5.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และการดำเนินการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อคำนวณหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' method) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

6. ผลการวิจัย

6.1 การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ภาพรวมและรายด้าน

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.50	0.49	มาก
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา	4.59	0.46	มากที่สุด
3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.51	0.52	มากที่สุด
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.53	0.49	มากที่สุด
5. การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา	4.51	0.50	มากที่สุด
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	4.55	0.48	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.53	0.44	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่าการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D.= 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุดโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.59$, S.D.= 0.46) รองลงมา คือ การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X} = 4.55$, S.D.= 0.48) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.50$, S.D.= 0.49)

6.2 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาดของสถานศึกษา	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		F	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.42	0.56	4.57	0.44	4.40	0.52	3.82	.023
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.46	0.50	4.68	0.38	4.46	0.59	9.66**	.000
3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.32	0.53	4.62	0.45	4.38	0.67	12.37**	.000
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.34	0.50	4.63	0.43	4.47	0.58	11.41**	.000
5. การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.41	0.47	4.61	0.45	4.25	0.63	12.59**	.000
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	4.45	0.48	4.63	0.43	4.39	0.60	7.06**	.001
รวม	4.41	0.47	4.62	0.38	4.40	0.55	9.70**	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่าการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 อย่างน้อย 2 ขนาดสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้น จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ที่มีขนาดของสถานศึกษาต่างกันเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Scheffe'

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ที่มีขนาดต่างกันเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Scheffe' ภาพรวม

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ขนาดของสถานศึกษา	$\bar{X}$	ขนาด	ขนาด	ขนาด
			เล็ก	กลาง	ใหญ่
			4.41	4.62	4.40
ภาพรวม	ขนาดเล็ก		-	-0.21*	0.01
	ขนาดกลาง			-	0.22*
	ขนาดใหญ่				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่าการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมของสถานศึกษาขนาดกลางสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.3 แนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

แนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดของแต่ละด้านมากำหนดเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ใน 6 ด้านดังต่อไปนี้

6.3.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ควรพิจารณามาตรฐานการศึกษาโดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ จัดประชุมโดยงานวิชาการของโรงเรียน ซึ่งมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลั่นกรอง และมีคณะกรรมการสภานักเรียนเป็นตัวสะท้อนความคิดเห็นถึงแนวทางการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนว่าจะพัฒนาไปทิศทางใด

6.3.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ควรใช้เทคนิค SWOT ในการวิเคราะห์ เพื่อปรับแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษานโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ครอบคลุมทั้ง 4 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป

6.3.3 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ควรใช้รูปแบบ PBM (performance base management) เป็นรูปแบบในการบริหาร ซึ่งเป็นรูปแบบที่ได้รับการยอมรับหรือใช้รูปแบบที่สร้างเองเพื่อให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน ใช้กระบวนการ PLC ในโรงเรียน อย่างไรก็ตามรูปแบบหรือโมเดลไม่จำเป็นต้องสร้างใหม่ แต่นำรูปแบบเก่าที่ได้รับการยอมรับและมีฤทธิ์รองรับมาใช้ในการบริหาร เช่นกระบวนการ PDCA โดยทำให้ครบวงจร

6.3.4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือดูแลระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การสร้างเครื่องมือต้องมีความรู้ในทางปฏิบัติอาจใช้เครื่องมือจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โดยทั่วไปจะเป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ใช้ Google Form, Check list

6.3.5 การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดกรอบการประเมิน การสร้างเครื่องมือควรยึดตัวมาตรฐานเป็นหลัก ต้องอาศัยผู้มีความรู้เกี่ยวกับสถิติ การประกันคุณภาพภายในต้องติดตามดูแลตรวจสอบตลอดเวลา มีการประชุมวางแผนพิจารณาเครื่องมือวัดนักเรียนที่ครอบคลุมทุกมาตรฐานและตัวชี้วัด

6.3.6 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ควรมีการเผยแพร่ผลการประเมินอย่างกว้างขวาง ในหลากหลายรูปแบบ Facebook line website การเผยแพร่แบบเอกสาร แผ่นพับ แจกผลประเมินต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประชุมรายงานผลความสำเร็จต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

7. สรุปผลการวิจัย

7.1 การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา รองลงมา คือ การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

7.2 การเปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา อย่างน้อย 2 ขนาดสถานศึกษา พบว่าโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกัน 5 ด้าน แต่มี 1 ด้านที่ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

7.3 แนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ควรพิจารณา มาตรฐานการศึกษาโดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรอง และมีคณะกรรมการนักเรียนเป็นตัวสะท้อนความคิดเห็นถึงแนวทางการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ควรใช้เทคนิค SWOT ในการวิเคราะห์ เพื่อปรับแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ใช้กระบวนการ PLC ในโรงเรียน ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือดูแลระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดกรอบการประเมิน และ ควรมีการเผยแพร่ผลการประเมินอย่างกว้างขวางในหลากหลายรูปแบบ Facebook line website การเผยแพร่แบบเอกสาร

8. อภิปรายผล

8.1 การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นการแต่งตั้งคณะทำงานผู้ที่เกี่ยวข้องรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ

จำเป็น ซึ่งสถานศึกษาในสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ได้ดำเนินการเป็นปกติอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มีค่าเฉลี่ยสูงสุดดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของ อารุง จันทวานิช (2550) ที่เสนอว่าสถานศึกษาควรกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ และจัดทำข้อมูลพื้นฐานการศึกษาไว้เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพล รักไทย (2557) ที่ศึกษาแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน เป็นการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของโรงเรียน กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและความสำเร็จของการพัฒนา กำหนดวิธีการดำเนินงานที่มีข้อมูลเชิงประจักษ์ การพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรและผู้เรียน กำหนดการใช้ทรัพยากร และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

8.2 การเปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างน้อย 2 ขนาดสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พบว่า โดยภาพรวม พบว่า สถานศึกษาขนาดกลางสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดกลางสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และของสถานศึกษาขนาดใหญ่สูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากจำนวนบุคลากรของแต่ละขนาดสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกัน โดยสถานศึกษาขนาดกลางจะมีความพร้อมด้านบุคลากร อาคารสถานที่ และโครงสร้างพื้นฐานมากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก และสถานศึกษาขนาดใหญ่จะมีความพร้อมด้านบุคลากรและโครงสร้างพื้นฐานมากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดกลางสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับแนวคิดของ อารุง จันทวานิช (2550) ที่ให้ทัศนะว่าโรงเรียนแต่ละแห่งมีความพร้อมที่แตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น บริบทที่ตั้ง หรือขนาดของโรงเรียน เป็นต้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรณภา นันทะแสง, ประคอง พลสิทธิ์, พชรินทร์ อุทัยมิตร และประมวล อุ่นเรือน (2564) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8.3 แนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอผลการอภิปรายใน 2 ด้าน ดังนี้ 3.1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ควรพิจารณามาตรฐานการศึกษาโดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ จัดประชุมโดยงานวิชาการของโรงเรียน ซึ่งมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนอกจากนี้ควรสร้างความตระหนักให้ทุกคนเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการกำหนดมาตรฐานการศึกษา เป็นการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ระดับชาติ เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา กำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ และจัดทำข้อมูลพื้นฐานการศึกษาไว้ เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของอารุง จันทวานิช (2550) เสนอว่า ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการหรือแนวปฏิบัติที่นำการศึกษาเข้าสู่คุณภาพ สถานศึกษาควร กำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ และจัดทำข้อมูลพื้นฐานการศึกษาไว้ เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพ 3.2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ควรใช้เทคนิค SWOT ในการวิเคราะห์

เพื่อปรับแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยเชิญครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมาช่วยกันวิเคราะห์ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาเป็นการกำหนดรูปแบบและวิธีการจัดองค์กรและการบริหารสถานศึกษา โดยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะช่วยกันกำหนดทิศทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตต์วิมล คล้ายสุบรรณ (2556) ที่ศึกษาการพัฒนาแบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผลสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานด้านการวางแผนในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยคำนึงถึงหลักการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมและการนำไปปฏิบัติจริง โดยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

9.1.1 จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาควรเสนอร่างมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายตรวจสอบทบทวน

9.1.2 จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมของสถานศึกษาขนาดกลางสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรหาวิธีการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดใหญ่ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

9.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

9.2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

9.2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่เอื้อและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

10. กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บรรจบ บุญจันทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ขอขอบพระคุณ นายดำเนิน เพียรคำ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ที่ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา

และครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยดี

11. เอกสารอ้างอิง

- “กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561” (2561, 23 กุมภาพันธ์). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 135 ตอนที่ 11 ก. หน้า 3.
- จิตต์วิมล คล้ายสุบรรณ. (2556). *การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผลสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณัฐพล รักไทย. (2557). *แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นิตยา ราชรักษ์, โอโณทัย ประสาน และสุภาพ เต็มรัตน์. (2561). การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2. *วารสารมหาวิทยาลัยนครสวรรค์*. 5(2) : 184-204.
- พิรุณศักดิ์ มหานิติพงษ์, เจริญวิทย์ สมพงษ์ธรรม, ชารี มณีศรี และคันสนีย์ บุญเฉลียว. (2564). สภาพและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*. 5(1) : 59-73.
- วรรณภา นันทะแสง, ประคอง พลสิทธิ์, พชรินทร์ อุทัยฉัตร และประมวธ อุ่นเรือน. (2564). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. *วารสารการวิจัยและพัฒนาพุทธศาสนา*. 7(3) : 277-290.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2565). *แนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคุรุสภา ลาตพรว้าว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2563). *แนวทางการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ : เอ็น.เอ. รัตนะ เทรตดั่ง.
- อำรุง จันทวานิช. (2550). สารงานวิจัย. *วารสารการศึกษาไทย*. 4(30) : 70-81.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining sampling size for research activities. *Journal of Education and Psychological Measurement*. 10(11) : 308-318.
- Likert, R. (1967). *The method of constructing and attitude scale*. New York : Wiley & Son.